

[Hjärtbesvär och hjärtfel](#)

I hjärtat finns fyra klaffar som fungerar som ventiler och gör att blodet pumpas i rätt riktning. Klaffarna kan bli för trånga eller börja läcka. Det kan leda till att du får olika typer av hjärklaffsjukdomar. Du kan bli opererad om sjukdomen ger mycket besvär och påverkar ditt hjärta. Då får du en ny hjärklaff i stället för den som inte fungerar.

Hjärklaffsjukdomar kan delas in i förträngningar och läckage. Förträngningar gör att det blir svårt för blodet att passera den trånga klaffen. Läckage gör att en del av blodet som ska pumpas framåt i stället rör sig bakåt. Hjärklaffsjukdomar kan finnas redan vid födseln, men du kan också få dem senare i livet.

Hjärklaffsjukdomar ger oftast inga besvär i början. Men med tiden kan du få följande besvär:

- Du får svårare att andas.
- Du får sämre ork.
- Du blir tröttare.
- Du får yrsel och svimmar när du anstränger dig.
- Du får ont i bröstet.
- Du får hjärklappning.

Du känner lättare av symtomen om du har ett större fel på klaffen än om felet är litet. Feber, frysningar och frossa kan vara symtom på klaffsjukdom som beror på bakterier. Du kan också plötsligt få symtomen om orsaken är exempelvis [hjärtinfarkt](#) eller [infektion](#).

Kontakta en [vårdcentral](#) om du har lindriga besvär, till exempel att du blir mer andfådd än tidigare när du anstränger dig och har fått sämre ork. Många mottagningar kan du kontakta genom att [logga in](#).

Ring 112 om något av följande gäller:

- Du får en stark, tryckande eller krampartad smärta i bröstet som inte försvinner inom 15 minuter.
- Du får plötsligt mycket svårt att andas.
- Någon har svimmat.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha [sjukvårdsrådgivning](#). Då kan du få hjälp att bedöma symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Det finns inget särskilt som du kan göra själv om du har fått en hjärklaffsjukdom. Men det verkar finnas ett samband mellan förträngd hjärklaff och [högt blodtryck](#), [höga blodfetter](#) och rökning. Du kan minska risken för att få hjärt-kärlsjukdomar genom följa de här råden:

- Sluta med [rökning](#) och [snusning](#). Då minskar risken för hjärt-kärlsjukdomar och lungproblem. Risken för komplikationer minskar också om du ska opereras och det blir lättare att återhämta dig efteråt.
- [Ät hälsosamt](#). Det är bra om du äter mer av mat som innehåller mycket grönsaker, fisk, vegetabiliska fetter, nötter och frukt. Samtidigt är det bra om du äter mindre av mejeriprodukter och kött. Lamm och vilt är nyttigare än nötkött och fläsk om du inte vill avstå helt från att äta kött.
- [Gå ner i vikt](#) om du har övervikt. Det går ofta snabbare att återhämta dig efter en operation om du inte är överviktig. Det beror på att din lungkapacitet är bättre då.
- Var fysiskt aktiv. Minst 30 minuters fysisk aktivitet per dag har positiva effekter på hälsan. Det är viktigt att inte träna för hårt om du har ett klafffel och blir väldigt andfådd när du anstränger dig. Vid kraftiga klafffel bör du vara försiktig med vissa former av styrketräning. Fråga din läkare om vad som gäller för dig.
- [Mät ditt blodtryck](#). Det kan du göra hemma, på ett apotek eller på en vårdcentral. Blodtrycksmanschetter för hemmabruk finns att köpa. Prata om blodtrycksvärdena med din läkare.
- [Håll dina tänder rena](#). Noggrann tandvård minskar risken för infektioner i hjärtat. Risken för åderförfettning minskar också om tänderna sköts bra.

De flesta hjärklaffsjukdomarna upptäcks vid vanliga undersökningar då läkaren lyssnar på hjärtat. Hör läkaren ett blåsljud är det ett tecken på att något inte är som det ska vara med hjärtat. Du får då vanligtvis en [remiss](#) till en hjärtspecialist för ny bedömning och utredning.

Vanligtvis hörs bara de två hjärtonerna. Men läkaren kan ofta höra blåsljud från hjärtat med hjälp av ett stetoskop om du har en klaffsjukdom. Blåsljudet beror på att blodets jämna flöde blir mer virvlande på grund av en förträngd eller läckande klaff.

Du kan ha blåsljud från hjärtat utan att ha någon klaffsjukdom. Felet på klaffen kan också vara så litet att det inte har någon betydelse. Små läckage är vanliga.

[EKG-undersökningen](#) visar hjärtats aktivitet. Med hjälp av EKG kan läkaren se din hjärtrytm. Det kan bero på extraslag eller förmaksflimmer om rytmen är oregelbunden. Vissa klaffsjukdomar gör att vänster kammars muskulatur blir tjockare och det syns ibland på EKG. Ärr efter större hjärtinfarkter kan också synas

Med [ultraljud](#) kan läkaren bedöma hjärtats funktion. Det går att mäta de olika hjärtrummens storlek och väggarnas tjocklek. Läkaren kan även se hur klaffarna och blodflödet fungerar. På så sätt kan hen se om klaffarna läcker eller är förträngda.

Ultraljudsundersökning kan göras antingen mot bröstkorgen eller i matstrupen. Matstrupen ligger närmare hjärtat än bröstkorgsväggen och ger bättre bilder av hjärklaffarna. Ultraljudssändaren förs ner i matstrupen efter att du har fått bedövning i svalget.

Ett [arbetsprov](#) i form av ett cykeltest kan ibland utföras för att värdera arbetsförmåga och symtom, upptäcka eventuell

kärlkramp och rytmstörningar samt hur blodtrycket utvecklas under arbete. Det är särskilt användbart för dem som inte anser sig ha symtom men som i själva verket vant sig vid en lägre funktionsnivå och inte tänker på att arbetsförmågan är nedsatt.

[Kranskärlsröntgen](#) kan göras för att ta reda på om du behöver opereras. Läkaren bedövar ljumsknen och för in tunna slangar som kallas katetrar genom ljumskartären och upp till hjärtat. Där sprutas kontrastvätska in i kranskärlen för att se hur hjärtats blodförsörjning fungerar.

För att ta reda på blodvärde, njurfunktion, salter och blodfetter tas [blodprover](#) inför operationen. Det ingår i utredningen.

Ibland kan du behöva genomgå så kallad hjärkateterisering. Den behövs för att se hur din klaffsjukdom påverkar hjärtats arbete. Hjärkateterisering innebär att en tunn slang förs in i ett blodkärl via ljumsknen eller halsen genom höger förmak och kammare till lungpulsådern. Med slangen mäts blodtrycket i lungorna och hur mycket blod som pumpas ut i varje hjärtslag.

Du blir opererad vid större klaffel som ger besvär eller påverkar hjärtat. Den vanligaste operationsmetoden är att den hjärtklaff som inte fungerar opereras bort. Klaffen ersätts med en mekanisk eller biologisk klaffprotes. Det finns ingen risk för att klaffprotesen stöts bort eftersom den inte består av levande vävnad.

Det finns två olika typer av klaffproteser:

- Mekanisk klaffprotes. Den består av metallskivor som öppnas och stängs av blodströmmen. Fördelen är att flödet blir så stort som möjligt och att protesen håller livet ut. Nackdelen är att du behöver få livslång behandling med läkemedel som förebygger blodproppar.
- Biologisk klaffprotes. Den tillverkas av hjärtvävnad från gris eller kalv och syntetiskt material. Fördelen är att du inte behöver använda läkemedel för att förebygga blodproppar. Nackdelen är att den här typen av klaff inte ger lika bra blodflöde och inte håller lika länge som den mekaniska klaffprotesen.

Förträngningar i hjärtklaffar kan även vidgas med hjälp av en uppblåsbar ballong. Sedan sätts en ny klaff in genom blodkärlen.

Ett byte av hjärtklaff gör vanligtvis att du mår bättre. Men vid alla operationer finns risk för blödningar och infektioner. Det är även vanligt med rytmrubbningar. Därför görs en noggrann bedömning av hur mycket bättre din hälsa kan bli i förhållande till de risker som finns.

Beslutet om en operation ska göras eller inte tar du i samråd med läkaren. Det kan vara bra om även dina anhöriga är med och diskuterar beslutet.

Efter en hjärtoperation får du vanligtvis vård på en hjärtkirurgisk klinik i ungefär en vecka. Därefter brukar du vårdas i en vecka på ett rehabiliteringssjukhus. Det tar ungefär tre månader innan du är återställd. Du behöver få behandling med [blodförtunnande läkemedel](#) resten av livet om du har fått en mekanisk klaffprotes.

Aortaklaffen och klaffen till lungpulsådern är så kallade fickklaffar. Klaffarna mellan förmak och kammare kallas för segelklaffar.

Hjärtat är en [muskel som pumpar runt blod](#) i kroppen så att kroppens alla organ får syre. I hjärtat finns fyra klaffar, som ser till att blodet pumpas i rätt riktning genom hjärtat.

Aortaklaffen och klaffen till lungpulsådern är så kallade fickklaffar. De består av tre fickor som brukar kallas cuspar. När blodet från kammaren pressas mot fickklaffarna trycks dessa in mot kärlväggen och blodet kan passera. Under hjärtats vilofas vill blodet rusa tillbaka in i höger och vänster kammare, men det förhindras genom att fickorna fylls med blod och spänns ut.

Klaffarna mellan förmak och kammare kallas för segelklaffar. De består av segelliknande flikar, som sitter fästade vid hålets kanter. När hjärtat drar ihop sig pressas segelklaffarna ihop och förhindrar att blodet strömmar tillbaka till förmaket.

Du kan [söka vård på vilken vårdcentral eller öppen specialistmottagning](#) du vill i hela landet. Ibland krävs det [remiss](#) till den öppna specialiserade vården.

Du ska få vara delaktig i din vård. För att kunna vara det behöver du [förstå informationen](#) som du får av vårdpersonalen. Ställ frågor om det behövs. Du ska till exempel få information om behandlingsalternativ och [hur länge du kan behöva vänta på vård](#).

Du har möjlighet att [få hjälp av en tolk om du inte pratar svenska](#). Du har också [möjlighet att få hjälp av en tolk om du till exempel har en hörselnedsättning](#).

Du som behöver hjälpmedel ska få information om vad som finns. Du ska också få veta hur du ska göra för att få ett hjälpmedel.

För att alla ska få en jämlik vård finns det [nationella riktlinjer](#) för vissa sjukdomar. Där kan du bland annat läsa om vilka undersökningar och behandlingar som kan passa bra vid hjärtsjukvård.

Riktlinjerna innehåller rekommendationer. Vårdpersonalen måste ändå bedöma vad som passar varje enskild patients behov och önskemål.

Det är Socialstyrelsen som tar fram de nationella riktlinjerna. Riktlinjerna är skrivna för chefer och andra beslutsfattare, men det finns också versioner som är skrivna direkt till patienter. Där kan du läsa vad som gäller för just din sjukdom.

[Här kan du läsa patientversionen av de nationella riktlinjerna för hjärtsjukvård.](#)

[Hjärtsvikt](#)

[Högt blodtryck](#)

[Vaccination mot influensa](#)

[Ballongvidgning av kranskärl](#)

[Ultraljudsundersökning](#)

[Stroke](#)

Senast uppdaterad:

2022-10-24

Redaktör:

Peter Tuominen, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Stefan Lind, läkare, specialist på hjärtsjukdomar, Hjärtkliniken, Karolinska Universitetssjukhuset, Stockholm

Illustratör:

Kari Toverud, certifierad medicinsk illustratör

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.

I

I

I

[Behandling av personuppgifter](#)

[Hantering av kakor](#)

[Inställningar för kakor](#)

1177 – en tjänst från [Inera](#).